

INNSPILL FLOM- OG SKREDMELDING

Mattilsynet viser til brev fra departementet, datert 10.10.2023, hvor det inviteres til å sende korte skriftlige innspill til arbeidet med stortingsmeldingen.

Vi vil her spille inn punkter på hvordan flom og skred rammer våre forvaltningsområder, og tiltak for å kunne være forberedt på flere alvorlige flom- og skredhendelser. Vi registrerer at flom og skred ofte slår helt eller delvis ut kritisk infrastruktur i kortere eller lengre perioder, som offentlige og private drikkevannsforsyninger i de flomrammede kommunene.

Drikkevannskildene blir rammet av flomvann som har ukjent innhold av organisk materiale, bakterier, virus, parasitter og kjemiske stoffer. Mange vannverk har ikke vannbehandlingsmetoder som er konstruert for å kunne rense «sterkt forurenset» flomvann. Flom og skred rammer også installasjoner og distribusjonssystem som settes helt eller delvis ut av funksjon, ofte i lengre perioder.

- **Beskrivelse av status**

Drikkevannet og drikkevannskvaliteten er utsatt ved flom og skred. Flomvann «forurenser» drikkevannskildene, og mange vannverk har ikke rensemetoder for å kunne produsere trygt drikkevann av flomvann.

- **Innspill**

Vurdere om eksistenser kilden kan beskyttes mot direkte avrenning fra områder med forurensende aktiviteter som kan forårsake utvasking av kjemikalier – overvannshåndtering.

Velg robuste kilder som er lite påvirket av klimaendringer, og som ikke kan få direkte avrenning fra områder som kan være kilde til kjemisk forurensning. Avsett områder til mulige fremtidige drikkevannskilder i arealplanleggingen.

- **Beskrivelse av status**

Vannverkernes installasjoner (som vannrenseanlegg) og distribusjonssystem (som ledningsnett, drikkevannsbassenger) ligger utsatt ved flom – og skredhendelser. Installasjonen ligger ofte nær vannveiene/vassdrag og drikkevannsbassengene er ofte plassert i hellende terreng, begge ligger utsatt for flom og/eller skred. Fortetting i av

sentrumsnære områder fører til flere tette flater som gir større vannføring med store konsekvenser på infrastrukturen.

- **Innspill**
Gjennomføre en risiko og sårbarhetsanalyse for eksisterende infrastruktur, og iverksette sikringstiltak som kan hindre/begrense skade.
Nye installasjoner bør etableres i områder som ikke er særskilt utsatt for flom og/eller skred, områder må utredes gjennom kartlegginger og fargeanalyser.
Avsett tilstrekkelige områder, med liten risiko for flom- og skredhendelser, til plassering av tekniske installasjoner i arealplanleggingen, basert på gjennomført ROS-analyser og konsekvensutredning, sammen med fremtidige behov.

- **Beskrivelse av status**
Når vannverkene ikke klarer å rense flomvann, kan det ikke leveres trygt drikkevann til abonnentene. Det går ut melding til abonnentene om å koke vannet før bruk.
 - **Innspill**
Drikkevannskildene skal gis beskyttelse i arealplanleggingen, også mot direkte avrenning mot kilden fra områder med mulig forurensede aktiviteter.
Koking av vannet vil ikke fungere som rensing av vannet, flomvann kan vanligvis ikke kokes til trygt drikkevann. Kokevarsel er spesielt problematisk for sykehus og helseinstitusjoner.
Der det mangler alternative drikkevannsløsninger, bør det avsettes områder for etablering av reservevannkilder i arealplanleggingen. En uavhengig drikkevannskilde/reservekilde som ikke kan rammes av samme hendelse gir god leveringssikkerhet for abonnentene.

- **Beskrivelse av status**
Flom og skred rammer dyrkingsarealer for fôr- og matvareproduksjonen, og lagring av fôr utendørs. Rundballer (fôrbunter) tas av flom og landbruksarealer oversvømmes og blir dekket med forurensninger/slam. Skader på avlinger (korn, fôr og matproduksjon)
 - **Innspill**
Landbruksarealer fôr og matproduksjon må sikres mot flom der det er mulig.
Det må i arealplanleggingen sikres at planen for overvannshåndteringen leder vannveiene utenom landbruksarealer der det er mulig.

Med hilsen

Olav Vatn
Seniorrådgiver kjemisk mattrygghet
Mattilsynet, hovedkontoret

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til
Inge Erlend Næsset